

Právní rámec pomoci obětem domácího násilí III.

úprava bydlení, zajištění finančních prostředků pro oběť, společné jmění manželů, předběžná opatření na ochranu zletilé oběti, řízení před civilními soudy, dokazování, opravné prostředky, náklady a zastupování v soudním řízení

28. 11. 2018, Brno

Právní pomoc osobám ohroženým domácím násilím a stalkingem

- Klient sám vyhledá pomoc – poradna, intervenční centrum, advokát
- Klient po vykázání NO – většinou intervenční centrum, poradna, advokát
- Doporučena pomoc od orgánů veřejné moci (Policie, OSPOD)
- Klientovi je poskytnuta ochrana v rámci přestupkového/trestního řízení

Při mapovací konzultaci právníka zajímá

- Otázka vztahu osoby ohrožené a násilné
- Závažnost násilí, historie násilí (TO)
- Přítomnost dětí, vztah k NO
- Otázka bydlení
- Finančního zabezpečení

Bydlení

Rodinnou domácností rozumíme společenství všech osob, které spolu trvale žijí a společně hradí náklady na své potřeby

- Manželé – SJM (manželé bydlí tam, kde mají rodinnou domácnost), pronájem (stává se společným), výlučné vlastnictví, družstevní byt, oddělené bydlení, služební byt
- Partneři – souhlas s bydlením, společný pronájem
- Mezigenerační bydlení

- § 747 OZ omezení práva disponovat bytem/domem
- Možnosti po odchodu od NO – mimo jiné azylový dům, domov pro matky s dětmi, Na počátku atd.
- Opuštění rodinné domácnosti (§699)
- Výměna zámků
- Trvalé bydliště

Společné jmění manželů

- **Zákonný režim vs smluvený vs založený rozhodnutím soudu**
- **Vše, co nabyl jeden či společně vyjma:**
  - osobní potřeba
  - dar, dědictví
  - náhrada nemajetkové újmy na svých přirozených právech
  - nabyl jeden z manželů právním jednáním vztahujícím se k jeho výlučnému vlastnictví
  - nabyl jeden z manželů náhradou za poškození, zničení nebo ztrátu svého výhradního majetku

- Součástí SJM je zisk z výhradního majetku, podíl (nikoli účast) manžela v obchodní společnosti či družstvu, stalo-li se tak za doby trvání manželství
- Součástí jsou dluhy převzaté za trvání manželství (§710)
- Dle § 3038 OZ není součástí SJM obvyklé vybavení rodinné domácnosti – 2 výklady, vyjasnění přinese zřejmě až judikatura
- Obvyklé vybavení rodinné domácnosti

- **Kávovar**

- Kdo zakoupil, kdy, z jakých prostředků?
- Je součástí obvyklého vybavení rodinné domácnosti?
- Věc osobní potřeby?

- **Lednice zakoupená z výplaty manžela**

- **Zimní kombinéza**

- **Auto manželky zakoupené před sňatkem**

- **Nájemné za byt zděděný po babičce**

- **Vánoční prémie**

- **Mobil**

- **Obraz darovaný manželům k příležitosti zasnoubení**

Správa SJM

- Dohodou
- Společně a nerozdílně
- Běžné záležitosti – není třeba jednat společně či se souhlasem manžela
- Nikoli běžné záležitosti v zájmu rodiny – lze žalovat na náhradu souhlasu
- Jednání bez souhlasu – lze se dovolat RN

Režim nakládání s věcmi

§ 698an. a § 714 a § 747

- manželka daruje troubu své sestře s dětmi, kterou opustil manžel, tato trouba je zakoupená manželkou z manželce darovaných peněz od rodičů
- manžel prodá chatu zakoupenou během manželství
- doma užívaný papiňák daruje manželka tchýni
- prodej bytu nabytého manželem před svatbou, ve kterém žijí jako rodina
- manžel chce prodat kolo jemu darované manželkou ze zisku z pronájmu jejího bytu
- manžel koupí hi-fi věž

Vypořádání SJM

- Dohoda
- Rozhodnutí soudu
- Fikce vypořádání po 3 letech zániku SJM:
  - hmotné věci jsou ve vlastnictví toho, kdo je užívá
  - ostatní hmotné i nehmotné jsou nadále v podílovém spoluvlastnictví, podíly stejné

Při mapovací konzultaci právníka zajímá

- Otázka vztahu osoby ohrožené a násilné
- Závažnost násilí, historie násilí (TO)
- Přítomnost dětí, vztah k NO
- Otázka bydlení
- Finančního zabezpečení

Finanční zabezpečení osoby ohrožené

- Možnost vlastních finančních zdrojů
- Rodina
- Výživné (děti, manžela(-ky), rozvedeného)
- Sociální dávky

Vykázání

Vykázání a navazující pomoc IC

- § 44 an. zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR
  - Oprávnění policisty, zvažuje opodstatněnost preventivní ochrany
  - Vykázat lze i v nepřítomnosti NO či zpětně
  - 10 dní (příp. do nabytí právní moci o nařízení PO), prostor určí policista
  - Potvrzení o vykázání/úřední záznam
  - Poučení vykázané osoby o jejích právech a povinnostech (námitky, klíče, doruč. adresa, možnost vzít si věci, ubytování...)
  - Poučení ohrožené osoby o jejích právech a povinnostech (především možnosti podání návrhu na PO, využití dalších služeb)
  - Do 24hod. zašle policista úřední záznam o vykázání IC, soudu, příp. OSPODu
  - Do 3 dnů kontrola
- § 60a zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách
  - Do 48hod. po doručení úředního záznamu o vykázání je IC povinno nabídnout pomoc ohrožené osobě

Předběžné opatření

Předběžné řízení ve věci ochrany před DN

§ 400 an. zákona č. č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních

- Účastníci:
  - navrhovatel/odpůrce/osoba proti níž násilí směřuje
- Nezletilý navrhovatel (16let - způsobilost, jinak zák. zástupce, opatrovník či advokát na základě plné moci)
- Kdy časově podávat? (NO ve vazbě)
- Obecný soud navrhovatele

- **Adresa soudu**
- **Označení věci** – návrh na vydání předběžného opatření ve věci ochrany proti domácímu násilí podle § 400 zák.č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních.
- **Označení účastníků** – jméno, datum narození, pozor na doručovací adresu a tel.č. účastníků
- **Petit**
- **Přílohy**
- **Datum, podpis**
- **Trojmo** – dvakrát soudu, jednou klientovi
- **Navrhovatel osvobozen** od soudního poplatku - § 11 odst. 2 písm. p) zákona o soudních poplatcích

- Pomocí vylíčení a přiložených důkazů nutno OSVĚDČIT skutečnosti:
  - **u DN** - o nesnesitelnosti společného bydlení navrhovatele a odpůrce z důvodu tělesného nebo duševního násilí
  - **U stalkingu** - skutečnost o nežádoucím sledování či obtěžování
- **Sepis s klientem:**
  - Poučení klienta o tom, že návrh je psán jeho jménem
  - Poučení o tom, co je nutno do návrhu uvést a jakým způsobem se budeme ptát – historie, vývoj vztahu, incidenty (četnost/intenzita), poslední událost, důvody strachu, plány do budoucna, NO maří/nemaří, vztah k nemovitosti, děti
- **Důkazy** – všechny prostředky, jimiž lze zjistit stav věci

- Důkazní prostředky - především výslech svědků a účastníků, znalecký posudek, zprávy a vyjádření orgánů, FO a PO, notářské či exekutorské zápisy/listiny, ohledání

Konkrétně u PO:

- Lékařská zpráva
  - Úřední záznam o vykázání
  - Zprávy od Policie obsahující hodnocení Policie
  - Úřední záznam o podání vysvětlení
  - Čestná prohlášení
  - Nahrávky
-
- V případě stalkingu – výpisy z telefonu, kopie e-mailů atd.

Petit neboli čeho se domáháme

§ 405

Rozhodnutí

(1) Vyhoví-li soud návrhu, uloží odpůrci předběžným opatřením zejména, aby

- a) opustil společné obydlí, jakož i jeho bezprostřední okolí, nezdržoval se ve společném obydlí nebo do něj nevstupoval,
- b) nevstupoval do bezprostředního okolí společného obydlí nebo navrhovatele a nezdržoval se tam,
- c) se zdržel setkávání s navrhovatelem, nebo
- d) se zdržel nežádoucího sledování a obtěžování navrhovatele jakýmkoliv způsobem.

Petit

Vzhledem k tomu, že je nutné prozatímně upravit poměry účastníků, neboť hrozí závažná újma na zdraví a tělesné integritě navrhovatelky a s ohledem na skutečnost, že je závažným způsobem ohrožena její důstojnost a v r h u j i, aby soud vydal usnesení, kterým nařídí toto

p ř e d b ě ž n é o p a t ř e n í :

- I. (Odpůrci), nar. , se přikazuje opustit společné obydlí, jeho bezprostřední okolí, zakazuje se mu zdržovat se ve společném obydlí a vstupovat do něj.
- II. (Odpůrci), nar. , se zakazuje vstup do společného obydlí, jeho bezprostředního okolí a zdržování se tam.
- III. (Odpůrce), nar. , je povinen zdržet se setkávání (a navazování kontaktu s navrhovatelkou(em) jakýmkoli způsobem).
- IV. (Odpůrce) , nar. , je povinen zdržet se nežádoucího sledování a obtěžování navrhovatelky(e) jakýmkoliv způsobem.

Rozhodnutí soudu

- Do 48 hod.
- Vyhoví x zamítne x odmítne
- Trvá 1 měsíc od vykonatelnosti (příp. + zbylá doba vykázání)
- Vykonatelnost vydáním
- Poučení odpůrce (věci)
- Poučení navrhovatele (opatření k ochraně, podání ve věci samé, možnost prodloužení)
- Soud v součinnosti s příslušnými orgány veřejné moci vykáže NO
- Možnost odvolání do 15dnů

Náklady řízení

- Soudní poplatek
- Výdaje, ušlý zisk, náklady důkazů, odměna za zastupování advokátem
- Osvobození od soudního poplatku
- Ustanovený advokát
- Placení nákladů
- Náhrada nákladů – podle úspěchu, nutná výzva
- Konečný rozsudek/usnesení

Prodloužení doby trvání PO

- Nutno podat před uplynutím doby trvání měsíčního PO
- Samotné podání automaticky prodlužuje dobu trvání měsíčního PO do doby rozhodnutí soudu
- Soud rozhodne do 2 měsíců
- Může nařídit jednání
- Soud prodlouží jen na dobu nezbytně nutnou, max. 6 měsíců celkově
- Na návrh může soud PO zrušit

Sepis návrhu na prodloužení:

- Do hlavičky uvést spisovou značku případu
- Je nutné prokázat majetkové poměry – nájemní smlouvy, výpisy z katastru atd.
- Pokud nejsou – nutné prokázat důvody zvláštního zřetele hodné, např. nezl. děti, zdravotní postižení atd.
- Zdůraznit trvání ohrožení, je-li maření PO1 doložit
- Popsat probíhající kroky k řešení vztahu a bydlení

- Petit

Vzhledem k tomu, že trvá stav ohrožení navrhovatelky, na v
r h u j i, aby soud rozhodl o prodloužení trvání doby
předběžného opatření takto:

Doba předběžného opatření nařízeného usnesením ....ze dne.... ,
č. j. ...., se p r o d l u ŝ u j e do .....(napsat datum, počítá se 6
měsíců od vykonatelnosti, tj. vydání PO1)

- Odvolání nemá odkladný účinek
- Soud I. stupně věc předloží krajskému soudu do 15 dní
- Krajský soud do 7 dnů rozhoduje
- Není povinen zaslat účastníku řízení odvolání, účastník tak nemá možnost se vyjádřit!!!
- Změna/zrušení rozhodnutí soudu I. stupně
- Není možnost dovolání

Výkon rozhodnutí

- Policie
- § 351 osř pokuty – až 100 000, i opakovaně
- § 337 tz TČ maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání

Děkuji Vám za pozornost

a

přeji krásný zbytek dne